

A'
CSASZARI ÉS KIRALYI FELSÉG³
ENGEDELMÉVEL.

Nro 37.

Kelt Bétsbenn, Sz. András Havának (November)
5-dik napján 1802-dik Efstendőben,

B é t s,

Tegnap előtt érkezett ide viszfza Feldmarsal Károly Ő Királyi Hertzegsége, s' kevés idő múlva azután egygyütt vólt Constantin Orosz Nagy Hertzeggel. Az nap estve pompás bált adott Szaklszóniai Albert Ő Királyi Hertzegsége, a' mellyen megjelent a' Felséges Császár és Király is, Constantin Nagy Hertzeggel, és öt Testvér Ötseivel. Tegnap reggel hét órakor ide hagyta Bétset Ő Királyi Hertzegsége, kit mostani útjában Gróf Sz. Julien Cs. Kir. Generális kísér Lembergen kerefstül az Orosz Bírodalom szélekig. Hertzeg E'zterházy Miklós gazdag ebédet készit

P p

tetett a' negyedik Posta Státzió, a' hol ebédelni fog Ő Császári Hertzegsége, 's Brünnebe megy éjtszakára.

Felséges Urunk méltóztatott igen kegyes írása (Handbilliétje) által a' rendes taksának elengedése mellett, Tekintetes Kis Rhédei Rhédey Lajos Urat, Cs. Kir. Kamarássá (arany Kultsos Úrrá) nevezni, sok érdemeire nézve, főképpen pedig a' Haza javára intézett, 's a' múlt Ország Gyűlésén tett Hazafiúi áldozatjára való tekintetből. Királyi Tanácsos Sárdi Somssich Lázár Nagy Nevű Deák Poétánk is, következő tizmű igen szép versekkel magasztalta érdemeit Mélt. Rhédey Lajos Úrnak: *Carmen ad Ludovicum Rhédey de Kis Rhéde, Nuncium Comitatus Szattmár ad Comitata Regni Hungariae Anno Æ. Vulg. M. DCCCII. Pisonii celebrata Legatum, pro Militaris Academiae in Hungaria Fundatione Decem Millia Florenorum Donantem. Pisonii Typis Georgii A. Belnay.*

Méltóságos Gróf Pálffy József Cs. Kir. Kamarás és Udvari Tanácsos Urat, Nagy Mélt. Gróf Pálffy Cancellárius Ő Excellenziaja Fiát, Titkos Tanácsossá tenni; Mélt. Gróf Amáde Antal Cs. Kir. Kamarás, és Varasd Vármegye Adminisztrátorát pedig, valamint szinte Mélt. Aczél István Királyi Tanácsos, és Nádor Ispány Ítélt Mesterét, és Consiliárius Hepe Urat Sz. István Kis Keresztjével megtisztelni méltóztatott Felséges Urunk.

Elútatván Felséges Urunk innen a' múlt szombaton Posonyba, hogy az Ország Gyűlésének

véget vessen: ott lévő fontos foglalatosságai miatt, vizsgálja jövedele a' múlt hétfőn estvéli 6 óra tályban esett Ő Felségének, 's ennél fogva el is maradt November első napjáról, az úgy nevezett Arany Gyapjas Vitézi Rendnek szokott tzeremóniája.

Ez előtt egynehány nappal méltóztatott a' Cs. Királyi Felség, Fő Udvari Mester' Hertzeg Stahrenbergnek, igen kegyelmes kifejezésekkel tudtára adni, hogy mind magának Ő Excellenciájának sok dolgokban kimutatott nagy érde-meit, mind kedves Fiának, Gróf Stahrenbergnek, az Angliai Királyi Udvarhoz rendelt tellyes hatalmú Ministernek, a' Státus eránt mutatott szolgálatját, olly érzékenyen veszi, hogy ezekre való tekintetből, Felséges kegyelmének, és megelégedésének jeléül, a' Nagy M. Grófot, az Arany Gyapjas Vitézi Rendbe való bévéteréssel megtisztelte. A' múlt kedden, úgymint az ezen Vitézi Rend tzeremóniájára rendelt napon, Édes Attya, az öreg Hertzeg által (a' ki az említett Vitézi Rend' legöregebb Tagja) mutattatott bé a' Gróf, mint a' Vitézi Rend újj Tagja, a' Cs. Királyi Felségnek, a' midőn a' K. Nagy Hertzeg, 's Antal, János, Ő Kir Hertzegségek, valamint szinte az említett Vitézi Rend itt lévő Tagjai is megjelentek.

Magyar Ország.

Soprónból Oct. 28-dikán. Előre is lehetett reményleni, hogy az idei szüret, megörvendezteti a' szőlős gazdákat, és ha bő nem lesz is, legalább jó bort várhatni. Rend szerént úgy tapasztalni, hogy mikor a' káposzta bőven terem, vagy a' mi mind egy essős idők járnak; nem igen szokott a' szőlő tökéletesen megérni, 's a' leve

sem olyan mint máskor. Drága most a' káposzta minden felé: de jó is volt ám a' szüret tsak nem Orizág szerte. A' Somjai, Badatsonyi hegyeken, különösen jó volt a' szüret, és olly bő is, hogy a' hordók nem igen maradtak üresen. Egymast érik a' bor kupetzek, kiknek az a' tzelja, hogy annyi pénzt verjenek a' borba, a' mennyir tsak lehet.

Pestről Oct. utolsó napján. A' folyó hónap 26-dikán múlt ki a' világból Stahly György Úr, a' Seb Orvosi Tudományban volt Doctor, a' szemek nyavalyái orvoslásának, 's a' bábaság mesterség' közönséges Tanítója, az ide való Királyi Universitáshoz tartozó betegek házának volt Directora 's a' t. kibén az egész Haza, egy híres Orvosát, sok szegény sorsú betegesek pedig jóltévőjüket vesztették.

Olafz Ország.

Mediolánumból Oct. 14-dikén. Azon seregek, mellyek arra rendeltettek, hogy Respublikánk Vitze Praesese, Helvétziára nézve kijelentett akaratjának erőt adnának, már elindultak innen, 's hihetőképben el is értek oda a' hová rendeltettek. — Némelly Nápolyi tudósításokból azt olvassuk, hogy a' Nápolyi Király és Királyné Ő Felségek, Spanyol Országba utaznak, minekutánna a' Korona Örököse megérkezik Barcellonából kedves Élete. Párjával egygyütt, és úgy mondják, hogy szente úgy fogja vinni a' Kormányozásra tartozó dolgokat, mint mikor a' Király Palermóban volt. —

Májlándból Oct. 16-dikán. Generális Murat, igen sebesen jött ide Párisból. Véletlen esett ide érkezése, és Florentziába leendő menetele, azt

mondják, öszve van kötve a' Pármai Hertzeg halálával, A' Hetruriai Király ugyan most Barcelonában vagyon: és éppen ezért tetszik különösen az említett Generális Florentziai útja. —

Helvétzia.

Lugánóból Oct. 17-dikén. Régolta küszködött a' vólt Kormányzék, az egymással szövetségre lépett polgárokkal: de velek sem ígérte, sem fenyegetése által semmire se mehetett. Alig hirdetődött ki Bonapárté proklamátziója, mingyárt a' régi lábra állíttatott minden Helvétziában. Igaz, hogy nem annyira a' proklamátzióban vólt az erő, mint azon seregben, melly mind az Olasz Országi, mind a' Frantzia szélek felől ugyan tsak nyomúlt Helvétzia felé.

Bernából Oct. 19-dikén. Tegnap előtt estve érkezett ide Hadi Minister Schmidt, Weid és Andermatt Generálisokkal, lovas katonáktól kísértetvén. Ma pedig a' végre hajtó Tanács', és a' Kormányzék' tagjai is megérkeztek. Mitsoda szívvel fogadtattak, tsak ebből is megtetszik, hogy sem az útszakon, sem az ablakokból senki sem ügyelt rájuk; és nem akartak a' polgárok nekik szállást adni, úgy hogy sokan közzülök a' vendég-fogadókba kénytelenítették szállani.

Bernából Oct. 20 dikán. Generális Rapp egy Kurírt küldött Svájtzba, ki által azzal fenyegetődött, hogy ha a' Gyűlés el nem öszlik, mingyárt bérohan a' Frantzia katonaság Helvétziába. — Midőn már bizonyos vólt, hogy Lausánból, ide jönnek a' Kormányzék' tagjai, sokan készebbek vóltak Hazájokat oda hagyni, mint azon napot megérni, mellyben a' sok zűrzavar miatt ellámkadt polgárokat ismét újj szomorúság éri.

Basileából Oct. 21-dikén. Ma korán reggel nyomúlt ide bé Generális Veid Bataillionja, midőn Zászlója ezen tsapatnak, a' Komendáns szállására vitetett, a' strázsán lévő polgár katonaság, még tsak meg se billentette a' puskáját, a' katonai szokás ellen. — Ma fognak, a' mint halljuk, minden oldalról bényomúlni a' Frantzia katonák Helvétziába.

Svájtzból Oct. 22-dikén. A' miatt, hogy a' Frantzia seregek több oldalról bé szállottak Helvétziába, érezhetőképpen nevededett, a' tsak középszerű aratás által okozott drágaság.

Basileából Octob. 23-dikán. Tegnap előtt 2 Bataillion Frantzia katonaság szállott bé hozzánk; már most pedig 5000-re lehet tenni Kántonunkban az idegen vendégek számát. Hihető, hogy belgyebb is nyomúlnak Helvétziába.

Német Ország.

Vetzlárból Oct. 16 dikán. Nagyon váratlan vólt az a' hír, mind ránk, mind kívált az itt lévő Német Országi Fő Kamara Tagjaira nézve, hogy ezen Imperialis város, a' Moguntziai V. Fejedelem kezébe megy által. — Az ide való Fő Kamara, az által, hogy az újj V. Fejedelmek' Hessen Darmstadt, és a' Naszszauí Ház Tartományai' törvényes dolgait végképpen magok meghatározhatják, szint' annyit veszt, mint a' Rajna bal partján fekvő tartományokban vesztett, melyek Frantzia kézre kerültek. — A' nevezett Kamara nem fog ezután belé szólni a' Papi Fejedelmek ügyébe. — Ugy hallatik, hogy az Aschaffenburgi V. Fejedelem, örökös Bíró lesz a' Fő Kamaránál, hogy ez által kitelljen 1 millióra meghatározott jövedelme.

Regensburgból Oct. 22-dikén. Midőn a' Német Országai Státusoknak nagyobb része kijelentette volna az új plánum elfogadására tzelező hajlandóságát: elő adta a' Császári Királyi Felség' Cseh Ország részéről küldött Ministere az eránt a' maga voksát. Olly fontos ez a' kinyilatkoztatás, hogy minden sorai figyelmetességre méltók, mellyek ide mennek ki. „A' Császári és Királyi Udvaroktól vett tzeleztések szerént, két pontból tekint a' Minister, a' tanátskozás tárgyát, tudniillik, a' Toskánai Nagy Hertzeg azon kívánságainak igasságos voltából, melly már a' Deputáció eleibe terjesztett; továbbá azon megegyezésre tzelező intézetekből, és a' Császári Királyi Felség lépéseiből, mellyek ugyan akkor tudtára adódtak. A' Császári Minister; megáll a' mellett, hogy a' Frantzia Respublika, mint egy a' Lünevilleri békekességben megegyezett Felek közzül, semmi olly egyezésre sem lépnet másokkal, sem pedig olly károk pótlására tzelező intézeteket nem szabhat mások eleibe, mellyek a' nevezett békekesség kissebbségére lehetnének. Más részről, azért hogy úgy viseli magát mint Közbenjáró: még ezért nintsen arra hatalma, hogy valamelly, a' Német Országai osztályhoz szőlőjét tartó rész jussait megsértse, és a' Deputáció sem hagyhat helybe semmi ollyan planumot, melly a' mostani öfve gyűlésének is fundamentomául, 's indító okául szolgáló Lünevilleri békekességgel ellenkezik. Ezen békekesség szerént tökéletesen ki kell a' Toskánai Nagy Hertzegnek elégíttetni: azomba ez sem az első, sem a' második planum által meg nem esik; és a' Cs. Kir. Udvar tsudákozására, a' tett előterjesztések

után sem vevődött semmi tekintetbe ezen tárgy; jól lehet a' több kifogások megorvoslására szük-séges intézetek megtétettek. A' szoros igazság szerént, nem lehet hát a' Cs. Kir. Felség tzeljät bal-ra magyarázni, ha kénytelenítettik Felséges Testvére ezen jussait óltalmazni, és ha ellene mond a' magokat közbenvető Hatalmasságok' planumának. Ezen ellenmondásnak törvényes vóltának meg-erőtelenítésére, nem lehet semmi a' Német Ország közönséges jussán fundálódó okot felhozni; sem a' voksok többsége nem enyésztheti azt el, mivel a' többség nem ad a' Deputátciónak just arra, hogy tellyes hatalma' határait és tzeljait által hágja. Az sem hozódhatik itt fel, hogy a' károk pótolására magokat közbenvető Hatalmas-ságok feltételei meg nem változtathatnak; mivel azon feltételeket az előterjesztések' törvényes vóltának kell regulázni, és nem azon meghatározásoknak, mellyeknek kufejét a' baráttságos egygyetértésekben, nem pedig az igazságtól való kényszerítésben kell keresni. Nem lehet továbbá azt is mondani, hogy nincs annyi a' pótlás, mint a' mennyi a' kár: mivel ezen esetben, a' kártvallottak számát annyira kellene szorítani, a' mennyi ki van a' békesség kötésbe téve, és akkor nem tsak egy rész nyakába kellene, a' pótlásba menő jószágok szük vólt a' mi-att származó kárt tsapni; hanem mindenik részre kellene oszlatni. . . . Kijelenti azt is a' Minis-ter, hogy még, a' pótolásokat illető dolgok foly-nak Párisban, és hogy a' Cs. Királyi Udvar, Párisban lévő Követe által mostanában is közlöt- te a' Frantzia Kormányfisékkel azon feltételeit, mel-lyek igen mérseklött indúlatját bizonyítják, a'

kérdésben forgó Felek kárát, 's hafznát méltó tekintetben veszik, és a' mellyeknek Szerentsés kimenetelét lehet reményleni. Ugy ítéli a' Cs. Kir. Udvar, hogy illy igasságos feltételei által, mind azt nyilván valóvá tette mitsodások kívánságai, mind azt, hogy mennyit tart a' magokat közbenvető Hatalmasságok barátságos megegyezésekről. Ezeknél fogva fándamentomos okokon reményli a' Cs. Kir. Udvar, hogy a' nevezett Hatalmasságok is méltó tekintetben veszik a' Toskánai Nagy Hertzeg dolgát, és hogy úgy mérséklik planumjaikat, hogy arra a' Cs. Királyi Udvar is reá állhasson.

„Kitetfzik ezen előterjesztésből, hogy a' Cs. Kir. Udvarnak nem lehet azt elővetni, hogy a' dolgot húzná halasztaná: sőt inkább a' Minister sajnálja azt, hogy az említett Felséges Udvar jó tzieljai, sem a' magokat közbenvető Hatalmasságok, sem a' Német Országí Státusok által nem vétettek elő, sem pedig azon eszközök, mellyek vagy egy vagy más módon elháríthatták volna a' felforgó nehézségeket. A' mi általjában a' dolgok miben létét illeti, nem olly sürgetős az, hogy a' szoros megfontolásnak a' miatt helye ne lehetne. Egész Európa tsendességben van, és arra várakozik, hogy a' békesség fen tartassék; Német Ország is tsendesén, és békességes türéssel várja sorsa' meghatároztatását. Elég okai vagnak a' Frantzia Respublikának, hogy a' békesség által nyert hafznaival megeleégedjen: arra pedig nintsenek (okai) hogy irigyelje a' Cs. Kir. Udvart illető egygyezés végre hajtását, annyival inkább, hogy annak ellent álljon. Első Sándor Császár barátja a' békességnek és igasságnak: és

által látja a' vele barátságban lévő Cs. Királyi Felség mérsékelt kívánságaiból, annak jó tzeljait. Austria, nem tsak nem irigyli valakinek azt, a' mit igasságosan kívánhat: sőt kész igasságos kívánságinak fele részénél többet feláldozni, tsak hogy ez által a' károk kipótolása' elintézését könnyíthesse. A' mi Pafzízaut illeti, megegygyez a' Cs. Kir. Udvar abban, hogy ezen Püspökségnek az Inn-en és Dunán fellyül lévő része, attól elfszakasztódjék: tsak hogy a' Toskánai Nagy Hertzegnek ezért valami adódjék; arra is rá áll, hogy seregei onnan kitakarodjanak, ha a' Báváriai V. Fejedelem is arra kötelezi részéről magát, hogy azon vidéket el nem foglalja addig, míg a' Toskánai Nagy Hertzeg bizonyossá nem tétetik az eránt, hogy az elő adott mérsékelt kívánság fzerént, akarmi módon kielégíttetik."

Regensburgból Oct. 23-dikán. Minekutánna értésére esett a' Moguntzia Directorialis Ministernek, Bohemia, és annál fogva a' Felséges Cs. Királyi Udvar kijelentése: nyilván valóvá tette, hogy semmit szívesebben nem óhajt, minthogy az új planum ellen tett Cs. Kir. kifogásokat támogathassa; és mivel az említett Udvar reményli, hogy ezen dolog előterjesztetvén, a' Deputátzió arra nézve hafznos lépéseket tehetne: ennél fogva kész is a' magokat közbenvető Hatalmasságok Ministereivel különösen közleni ezen kifogásokat. De minthogy a' voksok többsége nem olyan, hogy ezen lépést tehetné: ennél fogva nints egyéb hátra, hanem hogy óhajtsa a' Minister, hogy a' Cs. Kir. Udvar' a' Frantzia Respublikával folyó magános végezése, a' kívánt tzeljnek megfeleljenek. — A' Német Rend nagy Ministe-

re Követe azt jelentette ki a' nagyobb rész által elfogadott planumra, „hogy igen sajnálja, hogy a' vokok addig öfzve szedődtek, míg a' fen forgó tárgy eránt, azon nevezetes Tag végső meghatározása is ki nem nyilatkoztatott, ki olly szembenetűnő, 's hafznos szolgálatokat tett Német Országának.” —

A' Brandenburgi V. Fejedelemség Ministere ezután az eránt vokolt, a' mi a' Szeculárizált tartományokban lévő Papság tartását illeti. „Azt javasolta, hogy megkell állítani, hogy minél többet, és minél kevesebbet nem kell adni a' Papi Személyek' tartására, p. o. hogy a' Püspöki Hertzegeknek legfellyebb 20 ezer forint; A' Hertzegi Apáturoknak 6 — 12 ezer forint; az Alfszonyi Nemen lévő, 's hasonló méltóságú személyeknek, 3 legfellyebb 6000 f; az Imperialis Praelatusoknak 2, legfellyebb nyóltz ezer forint, az alsóbb rangú Praelatusoknak, és Apáturoknak pedig 1500 — 3000 forint adódjon. — A' mi a' Káptalanbeli Urakat illeti, igasságosnak találja az említett Minister, hogy mostani jövedelmeknek 19-ed részét huzzák, és hogy míg élnek Káptalanjaikban lakhassanak. Meghagyódhatnának a' Vicariusok eddig vólt jövedelmei is azon feltétel alatt, hogy a' Templomokban ezután is szolgálnak, de tsak addig míg rendes Parochiára kaphatnak, vagy más hívatalra. — Ügy ítélt továbbá a' Minister, hogy Augsburg városa tartozik által engedni Püspöki Kastélyát, és más épületeit úgy a' mint vagynak a' Treviri V. Fejedelemnek, és Tisztviselőinek, úgy hogy ezen város, tsak a' V. Fejedelem halála után nyúlhasson ezen jószághoz, Azt is igassá-

gosnak tartaná a' Minister, hogy az említett V. Fejedelmnek 100 ezer forintból álló jövedelem adódna, melyet az egész Imperium fizetne, de úgy, hogy azok, a' kiknek a' kezébe megy a' Treviri Püspökség egy-része, ne adnának ebbe semmit: ellenben pedig legtöbbet fizetnének ugyan ezek, a' Treviri Káptalan, és annak Tisztviselői számára rendelt fizetésben. Így kellene tselekedni a' Baseli Püspökséggel és Káptalanjával is. — A' mi az új birtokos, 's világi Fejedelmek' új tartományaik' adósságának kifizetését illeti, erről úgy gondolkozik a' Brandenburgi Minister, hogy azt nem kell a' személybeli, hanem csak a' tartomány' adósságának elhárítására fordítani. A' mi az adósságok kivetését illeti, legjobb lenne azokat az úgy nevezett Kameralis jövedelmek, és a' rendes adóhoz képest előfiztani, a' mennyit tudniillik az új birtokosok bevesznek új tartományaikból."

Regensburgból Oct. 24-dikén. Tegnap bocsátotta közre az itt lévő Svétziai Követ (Bildt Úr) következő jegyzését. „Úgy ítélt a' Követ, hogy jelen van az az idő pont, melyben eddig volt halgatásának végének kell szakadni, midőn tudniillik Német Országot ismét a' veszelem, 's erőszakos változás fenyegeti, holott tanácsosabb lett volna, hogy az Imperium minden Tagjai, Német Ország Fejével öszve kaptsolják magokat, mástól való nem függéseknek fenntartására. A' Svétziai Király, mint Német Ország Fejedeleme, és az Imperium Konstitúciójának őltalmazója, úgy tartja, hogy méltóbb jussal részt vehet a' most folyó tanátskozásokban, mint azon idegen Hatalmasságok, kik magokat

abba elegyítették. Megesmeri ugyan Ő Felsége (a' Svétziai Király,) hogy a' most szükségesképpen Német Országban történő változások, következései ezen igasságos, és már elfogadott feltételnek: hogy más tartományokkal elégíttessenek ki azon Fejedelmek, kik a' múlt, 's olly változó szereztsével öfzve kötött hadakozásban Birtokaikat elvesztették: de azomban ezen feltétel végre hajtásának a' legnagyobb igassággal kell megadni, úgy hogy csak azok elégíttessenek ki, a' kik valósággal kárt vallottak. Ezekhez képest kijelenti Ő Felsége a' Deputátciónak, hogy azon tartományoknak, mellyek még sem egygyik sem más résznek nem ítéltettek, katonai elfoglalása, igen hibásan, és törvénytelenül esett."

Frantzia Ország.

Párisból Oct. 21-dikén. A' tengeri dolgokra ügyelő Minister tudósíttatott Admiralis Lacrosse által Gvadalupe mostani állapotjáról. Írta a' többek között, hogy az egész Kolóniában igen kedves, 's híres Generális Richépansa megholt, kevés napokig tartott betegsége után. Nagy pompával temettetett el az említett Generális, és sírjára olly emlékeztető oszlop emeltetett, mellyre mettzett sorok, mind a' polgárság', mind a' katonaság' eránta való szíves indulatinak bizonyosságai.

Párisból Oct. 22-dikén. Azon újabb tudósításban, mellyet Generális Gonbert Gvadalupeből küldött Párisba, nevezetesen a' következők. „Soha talán (így ír a' Generális) nem szenvedett többet valamelly sereg, és nem állott ki többet, mint a' Gvadalupeba jött Frantzia katonaság. Csak az Európából újonnan érkező katonákkal lehet nagy fordítást tenni ezen Kolóni-

ákban. Az ilyeneknek a' vére sebesen foly, mellyet a' nagy melegség még jobban tüzel; és az ilyenekkel csak nem tsudát lehet tenni. Látam szemeimmal, hogy némelly katonák szint úgy elkábúltak azon tűz miatt, mellyet a' Feketékre rohantak. Úgy esett el sok közzülök, hogy akkor is kezében vólt fegyvere, mikor a' földön halva feküdt." 's a' t.

Orosz Birodalom.

Petersburgból Oct. 4-dikén. Következendő gondolatok olvastatnak egy Petersburgi levélben. „Olly szívvel, és gondolkodás módjával kezdte első Sándor Császár uralkodását, mellyből már akkor igen sok jót reménylhetett az Orosz Birodalom. Legelső mozdulásaiból, 's tselekedeteiből által látták még a' dologba nem legmélyebben tekintő szemek is, hogy első Sándor Császár, nagy méltóságáról, és az Orosz Nemzettel való öfzve köttetéseiről a' leghelyesebben gondolkodik, midőn fő tzéljává tette, a' Személylek', és Tulajdon' eránt való bátorság, a' munkásság és pallérozódás elő mozdításáról való gondoskodást. Sokféleképpen kijelentette ezen tzéljait. Midőn megkoronáztatott, azt hallottuk Ő Felségétől, a' mit még az előtt nem vólt szerentsénk hallani, „hogy az Orosz Birodalom' Császára az egész Nemzet dolgainak elintézője, és hogy szent kötelessége mint Embernek, hogy a' Tagok boldogságáról gondoskodjon, hogy minden Tagok, mint az egész Státus részei, egyformán szóllókat tarthatják a' Császár óltalmazásához.” Nem sokára olly Császári rendelés tevődött közönségesse, melly által az úgy nevezett Korona-jobbágyainak megengedődik, hogy tulajdon szántó föld.

jeik lehessenek, hogy azok művelésében, ki ki kimutathassa munkásságát, 's talentomait. Első Péter Császár szülte újjá Északot. Második Katalin lágyította a' pallérozódás felé elindult Nemzet durvaságát, 's aratta már az első Péter által vetett mag gyümöltseit. Első Sándorra maradt az, hogy az előre siető Nemzet Igazgatását elintézte. September közepe tályán jött ki az új Császárnak olly rendelete, melly világos bizonyossága annak, hogy az Ifjú Uralkodó fáradhatatlanul dolgozik, az idő és környütlállásokhoz képest az egész Nemzet boldogságán. Az, a' ki az emberi Nemzet boldogsága eránt nem érzéketlen, örömmel tapasztalja, hogy az új 8 Ministerek között, olyan is van egy, a' kinek az Orfz Nemzet világosodása, az Oskolákra való vigyázás kötelessége. A' Ministerek minden esztendőben tartoznak számolni arról, mint vitték hivataljaikat, tartoznak felelni arról, a' mit a' Császár neve alatt tesznek közönségesse, és ez által elei vevődött annak, hogy valamellyik viszfa éljen hatalmával; a' Császár neve alatt. A' Szenátusnak kell megítélni eljárt é vagy nem a' Ministerium, hivatalában. Nyomtatásban kiadódnak a' Szenátus végeztései is." 's a' t.

Petersburgból Oct. 5-dikén. Az úgy nevezett Országos Kollegiumra nézve, melly a' külső dolgokra ügyel, nevezetes változások tétettek. Eddig a' vólt szokásban, hogy a' külső Követek egy hétben egyszer vóltak Conferentzián a' külső dolgokra ügyelő Ministernél; ezután mindenkor hozzá mehetnek, midön vele valamit akarnak közleni. — A' belső dolgokra ügyelő Minister, a' mint a' mai Újságban kijelentette, egy hétbe két nap botsátja magához a' hozzá menőket. →

Elegyes Levelek.

Londonból Oct. 15. d. kén. Moore, ki főszemélyly a' külső dolgokra ügyelő Titoknokok között, és a' ki M. Cernvallissal is oda volt Amiensbe mint magános Titoknok, tegnap előtt indult el innen, de hová hová nem, még senki se tudja: mivel küldetése' tüzéja felől senkinek sem jelentett ki semmit. Annyit mondanak, hogy igen fontos dolgokban indult el, mellyek a' Ministerek minapi titkos ülésében fordultak elő. — Éppen olyan forma indulattal viselik magokat nagy embereink Helvétziára nézve: mint a' melly tüzzel fogtak a' Frantziák ez előtt mintegy 25 esztendővel az Amerikaiak mellett. Annyira ment itt a' Helvétziai polgárok mellett való fogás, hogy sokan beszélgettek már arról, hogy pénzbeli segítséget kell számokra öszve szedni, hogy magokat az úgy nevezett centralis Kormányzék ellen védelmezhessék. — Polgár Otto úgy hagyta oda Angliát, hogy az egész Nemzet előtt soká felmarad híre neve. Elindulására bizonyos versek készítették, mellyeket Londonútfzáin úgy danolnak, mint valamelly legkedvesebb nemzeti dallot. —

Hágából Oct. 14. d. kén. A' Batava Respublikában lévő Törvényhozó Tanács, nem sokára öszve fog gyűlni. A' Kormányzék meghívta a' Törvényhozókat arra, hogy a' Kormányzék Tagjainak híjját pótolják ki újj Tagok választása által. A' kineveztek' (candidati) száma között van Schimmelpenning is, kit az irigység, és az árulkodás csak nem roszsz hírbe kevert a' minapában. — Az említett polgár még a' jövő hónapban Páris felé indul, 's onnan fog ösztán Londonba menni, mint a' Respublika Követje.